

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

รูปแบบการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง "สถานภาพวิชาชีพและกระบวนการสื่อสารของผู้ฝึกสอนการแสดงกับนักแสดงในสื่อละครเวที ละครโทรทัศน์ ภาพยนตร์ และภาพยนตร์โฆษณา" เป็นการวิจัยแบบสหวิธีการ (Multiple Methodology) ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ประกอบการสังเกตการณ์ (Observation) ทั้งแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม ในการสัมภาษณ์ผู้ฝึกสอนการแสดง และการสำรวจความคิดเห็นโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มบุคคลที่ทำงานเกี่ยวข้องกับผู้ฝึกสอนการแสดง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ฝึกสอนการแสดงโดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างขึ้นมาจาก

1. ผู้ฝึกสอนการแสดงที่ยังมีประสบการณ์การทำงานอย่าง 2 ปีขึ้นไป และมีผลงานอยู่ในสาขาอาชีพตามที่กำหนดไว้ 4 ประเภท คือ ผู้ฝึกสอนการแสดงสำหรับการแสดงละครเวที ผู้ฝึกสอนการแสดงสำหรับการแสดงภาพยนตร์ ผู้ฝึกสอนการแสดงสำหรับการแสดงละครโทรทัศน์ และผู้ฝึกสอนการแสดงสำหรับการแสดงภาพยนตร์โฆษณา รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 20 คน ได้แก่

1. คุณกฤษณิข คุ่มครอง
2. คุณกฤษมา เทพรักษ์
3. คุณจิตวีร์ สิงห์แพทย์
4. คุณจิตตานันท์ อิศรางกูร ณ อยุธยา
5. คุณชาญวุฒิ กิ่งแก้ว
6. คุณไซโนโกะ พรราว
7. คุณเดือนเต็ม สาลิตุล
8. คุณดำเกิง จูตะปิยะศักดิ์
9. คุณตรึงตา โฆษิตชัยมงคล
10. คุณธารินี ทรงเกียรติธนา

11. คุณนิมิตร พิพิธกุล
12. คุณปิ่นนัทธ โพธิเวชกุล
13. คุณปาจารย์ ดียวดยง
14. คุณปิยะกานต์ บุตรประเสริฐ
15. คุณณภามาศ ลิ้มปิยะชาติ
16. คุณรสสุคนธ์ กองเกตุ
17. คุณวัลลภ ประสบผล
18. คุณศิรินุช เพ็ชรอุไร
19. คุณสุนนท์ วชิรวิภากร
20. คุณอรชума ยุทธวงศ์

2. บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำงานกับผู้ฝึกสอนการแสดง อันได้แก่ ผู้กำกับ ผู้ช่วยผู้กำกับ ผู้อำนวยการสร้าง นักแสดง เป็นต้น จำนวน 100 คน ที่มาจากผู้มีประสบการณ์ทำงานในสาขางานสื่อทั้ง 4 สาขา คือ ละครเวที ละครโทรทัศน์ ภาพยนตร์ และภาพยนตร์โฆษณา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์เชิงลึก

ในส่วนของแบบสัมภาษณ์เชิงลึกได้มีการเตรียมแนวคำถามหลักไว้ล่วงหน้า ซึ่งแนวคำถามนี้จะครอบคลุมประเด็นตามปัญหาคำถามวิจัยและวัตถุประสงค์ของการวิจัย ลักษณะคำถามจะเป็นคำถามปลายเปิด โดยผู้วิจัยจะตั้งคำถามเพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์มีโอกาสอธิบายและบรรยายในการให้คำตอบอย่างเต็มที่ สามารถอธิบายได้อย่างกว้างขวางเต็มความรู้ความสามารถของผู้ให้สัมภาษณ์ ซึ่งประกอบไปด้วยคำถามหลักๆ ดังต่อไปนี้

- ประวัติความเป็นมาก่อนเข้าสู่วิชาชีพผู้ฝึกสอนการแสดง
- กระบวนการทำงาน และ ลักษณะการทำงานของผู้ฝึกสอนการแสดงในงานสื่อสาขาที่ตนทำอยู่ ตลอดจนเทคนิคส่วนตัวในการฝึกสอนมืออย่างไร
- มองว่าการประกอบวิชาชีพนี้จำเป็นหรือไม่ที่ต้องผ่านการเรียนการสอนเกี่ยวกับศิลปะการแสดงมาก่อน
- จัดสถานภาพของตำแหน่งในอาชีพของตัวเองเทียบได้กับตำแหน่งอื่นใดในการทำงาน

- รายได้ที่ได้รับเป็นในลักษณะใด มีรายได้ประมาณเท่าไร
- มองช่วงอายุในการทำงานของตนเองในอาชีพนี้เป็นอย่างไร

2. แบบสำรวจความคิดเห็น (Questionnaire)

ในส่วนของแบบสำรวจความคิดเห็นได้มีการออกแบบแบบสำรวจความคิดเห็นไว้ก่อนล่วงหน้า โดยคำถามจะครอบคลุมประเด็นตามปัญหาคำวิจัยและวัตถุประสงค์ของการวิจัย ลักษณะคำถามจะเป็นคำถามปลายเปิดและปลายปิด ซึ่งตัวอย่างของคำถามในแบบสำรวจความคิดเห็นมีดังต่อไปนี้

- ลักษณะการปฏิบัติงานร่วมกับผู้ฝึกสอนการแสดงเป็นอย่างไร
- ผู้ฝึกสอนการแสดงมีส่วนในการพัฒนาการแสดงของนักแสดงหรือไม่อย่างไร
- คิดว่าอาชีพผู้ฝึกสอนการแสดงนี้มีความจำเป็นต่อการผลิตงานหรือไม่ อย่างไร

3. เทปบันทึกเสียง และ กล้องถ่ายรูป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยแบ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลออกเป็น 3 ส่วนตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างหลักนั่นคือ ผู้ฝึกสอนการแสดงด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) โดยใช้คำถามปลายเปิดเพื่อให้ทราบถึงเส้นทางการเข้าสู่วิชาชีพ ตลอดจนกระบวนการสื่อสารในการทำงานของผู้ฝึกสอนการแสดงกับนักแสดงในงานสื่อสาขาต่าง ๆ ทั้ง 4 สาขา ได้แก่ ละครเวที ละครโทรทัศน์ ภาพยนตร์ และภาพยนตร์โฆษณา รวมไปถึงปัญหาและวิธีแก้ปัญหาในการทำงานของผู้ฝึกสอนนักแสดง ตลอดจนศึกษาทัศนคติที่ ผู้ฝึกสอนการแสดงมีต่อศิลปะการแสดงและวิชาชีพของตน

การสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลโดยการจดบันทึกรายละเอียดบางส่วนจากการสัมภาษณ์อันเป็นประเด็นหลักๆ จากผู้ให้สัมภาษณ์ ประกอบกับการใช้เทปบันทึกเสียงในการบันทึกบทสัมภาษณ์ขณะที่มีการสัมภาษณ์อยู่ จากนั้นจึงนำมาตรวจสอบกับสิ่งที่จดบันทึกไว้ และถอดความจากเทปบันทึกออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการเข้าร่วมสังเกตการณ์ (Observation) ในขณะที่ปฏิบัติงานจริงทั้งการสอนการแสดงก่อนที่จะมีการแสดงหรือถ่ายทำจริงและในขณะที่มีการถ่ายทำจริงอยู่ของผู้ฝึกสอนการแสดงในสาขางานสื่อทั้ง 4 ประเภท อันได้แก่ ละครเวที ภาพยนตร์ ละครโทรทัศน์และภาพยนตร์โฆษณา เพื่อให้ทราบถึงลักษณะการสอนการแสดง วิธีการสื่อสารระหว่างผู้ฝึกสอนการแสดงกับนักแสดง ตลอดจนวิธีการแก้ปัญหาทางการแสดงของผู้ฝึกสอนการแสดงในการนำไปปฏิบัติจริง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นบุคคลที่ทำงานเกี่ยวข้องกับผู้ฝึกสอนการแสดงจำนวน 100 คน จากงานสื่อ 4 ประเภท คือ ละครเวที ละครโทรทัศน์ ภาพยนตร์ และภาพยนตร์โฆษณา ด้วยวิธีการสำรวจความคิดเห็น (Questionnaire) เพื่อให้ทราบถึงทัศนคติที่บุคคลเหล่านี้มีต่ออาชีพผู้ฝึกสอนการแสดง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยการนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสังเกตการณ์จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ฝึกสอนการแสดงมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อให้ทราบถึงประวัติของผู้ให้สัมภาษณ์ เส้นทางการเข้าสู่อาชีพ กระบวนการทำงาน กระบวนการสื่อสารระหว่างผู้ฝึกสอนการแสดงกับนักแสดง ตลอดจนปัญหาในการทำงานและแนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าว ส่วนกลุ่มตัวอย่างบุคคลที่ทำงานเกี่ยวข้องกับผู้ฝึกสอนการแสดง จะมีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลในเชิงสถิติพื้นฐานเพื่อให้ทราบถึงทัศนคติที่กลุ่มตัวอย่างมีต่ออาชีพผู้ฝึกสอนการแสดง อันอาจส่งผลกระทบต่อทิศทางและแนวโน้มในอนาคตของวิชาชีพนี้อีกด้วย

การนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีการนำเสนอข้อมูลและผลการวิจัยโดยการพรรณนาความ (Descriptive Presentation) พร้อมทั้งยกตัวอย่างคำพูดและข้อความที่สอดคล้องกับผลที่ได้จากการวิจัย ประกอบกับการนำเสนอข้อมูลในเชิงสถิติพื้นฐาน